

**3824**  
**SAYILI**  
**KANUNLA**  
**VERGİ**  
**KANUNLARINDA**  
**YAPILAN**  
**DEĞİŞİKLİKLER**

.....  
  
**Mesut HİŞİL**  
Vergi Kontrol Memuru

**B**azı Vergi Kanunlarında Değişiklik Yapılması Hakkında 3824 sayılı Kanun 11.7.1992 gün ve 21281 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanmıştır. Belirtilen kanunla Vergi Usul, Gelir Vergisi, Kurumlar Vergisi ile Fon birleştirilmesine ait getirilen düzenlemeler yazımız konusunu oluşturmaktadır. Getirilen değişikliklere ilişkin açıklamalar aşağıda belirtilmiştir.

#### **A. VERGİ USUL KANUNU**

Vergi Usul Kanunu'nun Mükerrer 298. maddesinde yapılan değişiklikle, dar mükellef gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri bundan böyle bilançolarına dahil amortismanla tabi iktisadi kıymetlerini yeniden değerleyebilme imkanından faydalanabileceklerdir. Kanun yayımı 11.7.1992 olmasına rağmen bu tür kuruluşlar yeniden değerlendirme imkanından 1.1.1992 tarihinden itibaren yararlanabileceği aynı kanunun yürürlük zamanını belirleyen 27. maddesinde belirtilmiştir.

#### **B. GELİR VERGİSİ KANUNU**

##### **1. 31. Maddesinde Yapılan Değişiklik:**

GVK'nun 31. maddesinin birinci fıkrasında yapılan değişiklikle özel indirim tutarlarının tavanının sanayi kesiminde çalışan 16 yaşından büyük işçiler

---

için uygulanan asgari ücret tutarına kadar arttırmaya Bakanlar Kurulu yetkili kılınmıştır. Bu yetki sürekli olarak fiilen kalkınmada birinci, ikinci derecede öncelikli yöreler de çalışanlar ile diğer yörelerde çalışan asgari ücretlilere farklı özel indirim tutarları tespit edilmek suretiyle de kullanabileceği esası getirilmiştir.

Kanunun değişmeden önceki 31. maddesinin birinci fıkrası; Bakanlar Kurulu'na yürürlükteki özel indirim tutarlarını 15 katına kadar artırma yetkisi vermekte ve yine farklı özel indirim uygulanmasını, kalkınma planı ve yıllık programlarda özel önem taşıyan sektörler ile kalkınmada öncelikli bölgelerde fiilen çalışanların ücretlerinde uygulanabileceğini belirtmekteydi.

## 2. Mükerrer 39. Maddesinde Yapılan Değişiklik:

GVK'nun mükerrer 39 uncu maddesi 1.1.1986 tarihinden yürürlüğe girmek üzere 3239 sayılı kanunla eklenmiştir. Kanun maddesinde değişiklikten önce;

"Ticari işletmeye dahil olup iratları vergiden müstesna bulunan menkul kıymetlerin iratları, kurumlardan elde edilen kurumlar vergisine tabi tutulmuş veya üzerinden vergi tevkifatı yapılmış kâr payları ile Hazine Bonosu ve Devlet Tahvil faizleri ticari kazançtan indirilir." yukarıdaki hükümleri içermekteydi. Yapılan değişiklikle madde hükmü içerik olarak değişmemekle birlikte ilave hükümler getirilerek maddeler halinde yeniden düzenlenmiştir. Buna göre yeni madde metni aşağıda belirtilmiştir.

Mükerrer Madde 39: Ticari faaliyete bağlı olarak elde edilen aşağıda yazılı gelirler ticari kazançtan indirilir.

1. Gelir Vergisinden müstesna bulunan menkul kıymetlerin iratları.
2. Devlet Tahvili ve Hazine Bonosu faizleri.
3. Kurumlardan elde edilen ve Türkiye'de kurumlar vergisine veya 94 üncü maddenin (A) fıkrasının 8 ve 15 numaralı bentlerine göre vergi tevkifatına tabi tutulmuş kâr payları,
4. Yatırım fonları katılma belgelerine ve yatırım ortaklıkları hisse senetlerine ödenen kâr payları,

---

5. Toplu Konut İdaresi ile Kamu Ortaklığı İdaresince çıkarılan, Gelir Vergisi Kanununun 75 inci maddesinin 5 numaralı bendinde yer alan menkul kıymetlerden sağlanan iratlar.

### 3. 75. Maddesinde Yapılan Değişiklik:

GVK'nu 75 inci maddenin 1 numaralı bendin sonunda yer alan "Menkul Kıymetler Yatırım Fonları" ifadesi "Sermaye Piyasası Kanununa göre kurulan yatırım fonları" şeklinde değiştirilmiştir.

Keza aynı maddenin 5 numaralı bendinde yapılan değişiklikle "gelir ortaklığı senetlerinden sağlanan gelirler" ibaresine açıklık getiren bir düzenleme yapılarak bu ibare "Toplu Konut İdaresi ve Kamu Ortaklığı İdaresince çıkarılan menkul kıymetlerden sağlanan gelirler" olarak değiştirilmiştir. Maddede geçen menkul kıymetlerin dövize, altına veya başka bir değere endeksli olması halinde geri ödeme (itfa) esnasında itfa bedeli (ana para) dışında oluşan değer artışlarının da gelir sayılacağı hüküm altına alınmıştır.

### 4. Mükerrer 80. Maddede Yapılan Değişiklik:

GVK'nu Mükerrer 80 inci maddesinin 7 numaralı bendinde geçen 1 yıllık süre, 4 yıla çıkarılmıştır. Buna göre Gelir Vergisi Kanunu 70 maddesinin 1, 2, 4, 7 numaralı fıkrasında belirtilen bazı mal ve hakların iktisap tarihinden itibaren 4 yıl içerisinde elden çıkarılmasından doğan kazançlar değer artış kazancı sayılarak gelir vergisine tabi olacaktır. Kanun gerekçesine göre sürenin bu şekilde uzatılmasındaki amaç;

"Maddenin 7 numaralı bendinde yapılan değişiklikle de bentte yer alan bir yıllık süre dört yıla çıkarılmaktadır. Buna göre, ticari amaç dışında gayrimenkul mal ve hakların iktisap tarihinden itibaren dört yıl içinde elden çıkarılması halinde, elde edilen kazançlar değer artışı kazancı olarak vergilendirilecektir. Söz konusu gayrimenkul mal ve nitelikteki hakların iktisap tarihinden itibaren dört yıl geçtikten sonra elden çıkarılmasından doğan kazançlar ise vergilendirilmeyecektir. Bu suretle spekülative amaçla gayrimenkul alıp satanların vergilendirilmesi sağlanmış olmaktadır. Öte yandan yukarıda yazılı gayrimenkul ve bu mahiyetteki hakların ticari amaçla alınıp satılmasından doğan kazançlar, süre şartı aranmaksızın bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da vergilendirilecektir."



---

---

Yukarıdaki şekilde belirtilmiştir. Gelir Vergisi Kanunu'nun 70. maddesinin 1, 2, 4 ve 7 maddesinde sayılan mal ve haklar ise aşağıda belirtilmiştir.

– Arazi, bina, maden suları, menba suları, madenler, taş ocakları, kum ve çakıl istihsal yerleri, tuğla ve kiremit harmanları, tuzlalar ve bunların mütemmim cüzüleri ve teferruatı,

– Voli Mahalleri ve dalyanlar,

– Gayrimenkul olarak tescil edilen haklar,

– Gemi ve Gemi payları (motorlu olup olmadıklarına ve tonilolarına bakılmaz) ile bilumum motorlu tahmil ve tahliye vasıtaları.

#### **5. 94 üncü Maddesinde Yapılan Değişiklik:**

Gelir Vergisi Kanunu 94. maddesinde yapılan en önemli değişiklik maddenin 15 numaralı bendine "d" alt bendi eklenmesi olmuştur. Kanun gerekçesinde de belirtildiği üzere farklı vergi nisbetleri uygulanabilmesine imkan sağlayabilmek amacıyla yatırım fonları ve yatırım ortaklıklarından sağlanan kazançlar fonların amaçlarına göre sınıflandırılmıştır. 94/15-d bendi aşağıda belirtilmiştir.

Yatırım fonları ve yatırım ortaklıklarından sağlanan;

(i) Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 8 inci maddesinin 12 numaralı bendinin (a) alt bendinde yazılı olan menkul kıymetler yatırım fonları ile yatırım ortaklıklarının katılma belgeleri veya hisse senetlerinden elde edilen kâr paylarından,

(ii) (i) alt bendi dışında kalan menkul kıymetler yatırım fonları ile menkul kıymetler yatırım ortaklıklarının katılma belgeleri veya hisse senetlerinden elde edilen kâr paylarından,

(iii) Risk Sermayesi yatırım fonları veya ortaklıklarının katılma belgeleri veya hisse senetlerinden elde edilen kâr paylarından,

(iv) Gayrimenkul yatırım fonları veya ortaklıklarının katılma belgeleri veya hisse senetlerinden elde edilen kâr paylarından.

#### **6. Geçici 27. Maddesinde Yapılan Değişiklik:**

Geçici 27. madde Gelir Vergisi Kanununa 3393 sayılı Kanunla 1.1.1987 den geçerli olmak üzere ilave edilmiştir.

---

---

Menkul kıymet sahiplerinin bu kıymetleri menkul kıymet alım satımına yetkili olan bankalar ve aracı kurumlar (borsa komisyonları dahil) vasıtasıyla elden çıkarılmasından sağlanan kazançların 31.12.1993 tarihine kadar gelir vergisinden istisna edildiği bu maddede ki tarih 31.12.1999 olarak değiştirilmiştir. Maddeye eklenen bir fıkra ile de Türkiye'de veya yabancı memlekette kurulmuş bir ticari işletmeye dahil menkul kıymetlerin bu şekilde elden çıkarılmasından sağlanan kazançların istisna kapsamında olmadığı hükmü getirilmiştir. Önceden olduğu gibi kendi nam ve hasaplarına menkul kıymet alım satımıyla devamlı olarak uğraşanların bu faaliyetlerinden elde ettikleri kazançlar istisna kapsamında bulunmamaktadır.

### **C. KURUMLAR VERGİSİ KANUNU**

#### **1. 2. Maddesinde Yapılan Değişiklik:**

Maddenin son bölümünde yer alan Menkul Kıymet Yatırım Fonu ifadesi Sermaye Piyasası Kanunu'na göre kurulan yatırım fonları şeklinde değiştirilmiştir.

#### **2.7. Maddesinde Yapılan Değişiklik:**

Yapılan değişiklikle Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 7 inci maddesinin 15 numaralı bendine bir parantez içi hüküm eklenmektedir. Eklenen hükümle Bakanlar Kurulunca Vergi Muafiyeti tanınan vakıfların bu muafiyetlerinin, iktisadi işletmelerini kapsamıyacağı öngörülmektedir.

Buna göre, Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti verilen vakıfların iktisadi işletmelerinin kazançları muafiyetle ilgilendirilmeyecektir. Ancak bu vakıfların iktisadi işletmelerden sağladıkları kazançları, Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 8. maddesine eklenen bir hükümle kurumlar vergisinden istisna edilmesi gerekecektir.

#### **3. 8. Maddede Yapılan Değişiklik**

Kurumlar Vergisinden istisna edilen kurum kazançlarının düzenlendiği 8. maddesinde 4, 10, 12, 13 ve 17 maddelerine ilave ve değişiklik yapılmıştır ayrıca maddeye 18 ve 19 numaralı bentler eklenmiştir.

Yapılan değişiklikler sonucu;

---

a. Maddenin mevcut 4 numaralı bent hükmüne göre, kambiyo mevzuatı gereğince Türkiye'ye getirildiğinin tevsik edilmesi kaydıyla, yurt dışında yapılan inşaat, onarma ve montaj işleri ile teknik hizmetlerden sağlanan kazançlar, kurumlar vergisinden müstesna bulunmaktadır.

Yapılan değişiklikle mevcut istisna hükmü aynen muhafaza edilmekte; ancak karşılıklı olmak kaydıyla Bakanlar Kurulunca belirlenecek ülkelerde ve belirlenen işkollarında kurumlar vergisi mükelleflerince yapılacak faaliyetlerden elde edilen kazançlar da istisna kapsamına alınmaktadır. Ancak istisnanın uygulanabilmesi için yurt dışında yapılan faaliyetlerden elde edilecek kazançların kambiyo mevzuatı gereğince Türkiye'ye getirildiğinin tevsiki zorunlu bulunmaktadır.

b. 10 numaralı bent Turizm işleriyle uğraşır Turizm müessesesi ve seyahat acentası işletme belgesi alan kurumların döviz olarak elde ettikleri hasılatın yetkili bankalara bozdurulması şartıyla elde edilen kazancın % 20'sinin kurumlar vergisinden istisna edileceği hükmünü içermekte iken yapılan ilave ile Bakanlar Kurulu % 20 nisbetini sifra kadar indirmeye yetkili kılınmıştır.

c. Maddenin mevcut 12 numaralı bendi Menkul Kıymetler Yatırım Fonları ile Menkul Kıymetler Yatırım Ortaklıklarının portföy işletmeciliğinden doğan kazançları kurumlar vergisinden müstesna tutulmuştur.

Yapılan değişiklikle, 2499 sayılı sermaye piyasası kanununa göre kurulan menkul kıymetler yatırım fonları ve menkul kıymetler yatırım ortaklıklarının portföy işletmeciliğinden doğan kazançları ile risk sermayesi yatırım fonları veya ortaklıkları, gayrimenkul yatırım fonları veya ortaklıklarının kazançları kurumlar vergisinden müstesna tutulmaktadır. Bu düzenlemeler bentde alt bentler şeklinde düzenlenmektedir.

Böylece fonlar arasında, portföylerinde yer alan hisse senetlerinin durumuna göre farklı tevkifat oranlarının belirlenmesi mümkün olabilecektir.

Bakanlar Kurulu, bu hükmeye göre, portföylerinin en az % 25'i hisse senetlerinden oluşan yatırım fonları ve yatırım ortaklıkları için farklı tevkifat oranı belirlenmesi halinde, bu oran portföylerindeki hisse senetlerinin aylık ortalamaları hiçbir şekilde % 25'in altına düşmeyen fon ve yatırım ortaklıkları için geçerli olacaktır.

---

---

Buna göre Menkul Kıymetler Yatırım Fonları ve Menkul Kıymetler Yatırım Ortaklıklarının portföyünü oluşturan hisse senetlerinin en az % 25 oranında olup olmadığına bakılmaksızın portföy işletmeciliği kazançları kurumlar vergisinden istisna tutulacaktır.

Diğer taraftan Bakanlar Kurulu bu bentde yer alan en az hisse senedi bulundurma oranı olan % 25'i % 20'ye kadar indirebilecek veya % 100'e kadar artılabilecektir.

ç. 13. bentde getirilen düzenleme ile kurumların rüçhan hakkı kuponlarının satışından elde ettiği kazançlarda madde'de daha öncede yer alan ve anonim şirketlerinin kuruluşlarında veya sermayelerini arttırdıkları sırada çıkardıkları hisse senetlerinin itibari değerinin üzerinde elden çıkarılmasından elde edilen kazançlar gibi kurumlar vergisinden istisna edilmiştir. Ancak yeni düzenlemede bu şekilde elde edilen kazancın istisna olabilmesi için hisse senetlerinin borsaya kayıtlı olması gerektiği hüküm altına alınmıştır.

d. 17. bendde yapılan değişiklikle gelirlerinin tamamını amaçlarına tahsis eden ve Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınan vakıflara tanınan istisna (istisna, sermayeye iştirak nisbetinde isabet eden kazançların % 30'u olarak uygulanıyordu). bend kapsamından çıkarılmıştır. Böylelikle vakıflara intikal eden kurum kazancının bir kısmının vergisiz olarak intikali imkanı ortadan kaldırılmıştır.

Değişiklikten sonraki madde metnine göre Devlet tahvili ve hazine bonusu ile Toplu Konut İdaresi ve Kamu Ortaklığı İdaresince çıkarılan menkul kıymetlerin elden çıkarılmasından sağlanan kazançlar kurumlar vergisinden istisna edilmiştir.

e. Kurumlar Vergisi Kanunu 8. maddesine 18 numaralı bent eklenmiştir.

Kurumlar Vergisi Kanunu'nun mevcut geçici 18. maddesine göre tam mükellefiyete tabi kurumların iştirak hisselerinin veya, gayrimenkullerinin 1990, 1991 ve 1992 yılında nakit karşılığında satışından doğan kazançların tamamının satışın yapıldığı yılda kurum sermayesine ilave edilmesi halinde, sermayeye eklenen bu kazançlar kurumlar vergisinden istisna edilmektedir.

Eklenen 18 numaralı bent hükmüyle 31.12.1992 tarihinde sona erecek olan bir istisna hükmü, devamlı hale getirilmiştir.



---

Devamlı uygulanması öngörülen bent hükmüne göre, tam mükellefiyete tabi kurumların, iştirak hisselerinin veya gayrimenkullerinin satışından doğan kazançların, satışın, yapıldığı yılda kurumun sermayesine ilave edilen kısmı, kurumlar vergisinden istisna edilecektir. Ancak sermaye artırımını nedeniyle çıkarılacak hisse senedinin nama yazılı olması ve sermaye artışının gerçekleştirildiği tarihten itibaren en geç 6 ay içinde borsaya kote ettirilmesi gerekmektedir.

Diğer taraftan iştirak hisseleri ve gayrimenkullerin vadeli olarak satılması halinde, satışın yapıldığı hesap dönemini izleyen ikinci yılın sonuna kadar tahsil olunan kazançlar tahsilatın yapıldığı yılın matrahından indirilecektir. Belirtilen süreden sonra tahsil edilecek kazançlar için istisna uygulanmayacaktır. Ayrıca, iştirak hisselerinin ve gayrimenkullerin satışından dolayı ilk yapılacak tahsilatlar, iştirak hisselerinin ve gayrimenkulün maliyet bedeline ilişkin bedel olarak kabul edilecektir.

Öte yandan menkul kıymet veya gayrimenkul ticareti ile uğraşan kurumların ellerinde bulundurdukları değerlerin satışından elde edilen kazançlar ile kurumların iki tam yıl aktifinde yer almayan menkul kıymetlerin veya gayrimenkullerin satışından elde edilen kazançlara istisna uygulanmayacaktır.

Ayrıca, satışın yapıldığı yılı izleyen ikinci yılın sonuna kadar iştirak hissesi veya aynı mahiyette gayrimenkul satın alınması halinde, daha önce kurumlar vergisinden müstesna tutulan, kazanç dolayısıyla zamanında tahakkuk ettirilmemiş vergiler yönünden vergi ziyayı meydana gelmiş sayılarak zamanında alınmayan verginin cezalı olarak alınması yoluna gidilecektir.

Gayrimenkullerin satışından elde edilen ve sermayeye eklenen kazançların, beş yıl içinde herhangi bir surette işletmeden çekilmesi veya bu süre içinde işletmelerin tasfiyesi halinde bu kazançlar o yılın kazancı olarak vergilendirilecektir.

Kooperatiflerin bu istisnadan yararlanabilmeleri için, elde ettikleri bu tür kazançları ana sözleşmelerinde yer alan amaçların gerçekleştirilmesinde kullanmaları şarttır.

Bu maddenin uygulanmasında, sermaye artırımını nedeniyle çıkarılacak ve borsaya kote ettirilecek hisse senetlerinde borsa tarafından aranan kotasyon şartlarına uyulması gerekmektedir. Ayrıca



---

sermaye arttırımında Türk Ticaret Kanunu'nun 391. maddesinin bu maddeye uymayan hükümleri uygulanacaktır.

f - Kurumlar Vergisi Kanunu 8. maddesine 19 numaralı bent eklenmiştir.

Eklenen bent hükmüyle, kurulduktan sonra Bakanlar Kurulu'nca vergi muafiyeti tanınan vakıfların eğitim, sağlık, kültür ve bilimsel araştırma geliştirme amacıyla kurdukları iktisadi işletmelerinden sağladıkları kazançları kurumlar vergisinden istisna edilmiştir. Ancak istisna edilen bu kazançlar için diğer istisnalara benzer olacak şekilde Gelir Vergisi Kanunu Madde 94-A/8 numaralı bendine göre vergi tevkifatı yapılması gerekmektedir.

#### **4. Kurumlar Vergisi Kanununa Mükerrer 25. Madde Eklenmiştir:**

Kanuna eklenen bu yeni madde ile kurumlarda "asgari vergi esası" getirilmektedir.

Buna göre kurumların, kurumlar vergisinden muaf veya müstesna kazançları, Gelir Vergisi Kanunu mükerrer madde 39'a göre kurum kazancından indirilen kazançları ile bunları düzenleyen vergilendirilme esaslarında madde ile bir değişiklik yapılmamıştır. Ancak bu düzenleme ile kurumların kurumlar vergisinden muaf veya müstesna kazançları ile Gelir Vergisi Kanunu'nun Mükerrer 39. maddesine göre ticari kazançtan indirilen kazanç, iratlar (iştirak kazançları hariç) ve kurumlar vergisi matrahı olan kazançlar toplamına kurumlar vergisi oranı uygulanmak suretiyle hesaplanan kurumlar vergisinin % 50'si asgari kurumlar vergisi olması öngörülmektedir. Asgari kurumlar vergisinden, kurumlar kurum kazançları üzerinden hesaplanan kurumlar vergisi ile Gelir Vergisi Kanunu'nun 94 üncü maddelerinin (A) fıkrasının 8 ve 15 numaralı bentlerine göre hesaplanan tevkif edilecek vergiler toplamı düşülerek kalan bir tutarın bulunması halinde bu tutar ayrıca ödenecektir.

Asgari vergi nedeniyle ek bir verginin doğması halinde, bu vergi kurumlarca kurumlar vergisi beyannamesi ile beyan edilerek, kurumlar vergisi taksit süreleri içinde ödenecektir. İstisnalar ve indirimler nedeniyle tevkif suretiyle ödenecek vergiler, her ne kadar kurumlar vergisi beyannamesinin verildiği ayı izleyen ayda ödenecek olmasına rağmen,

---

---

tevkif suretiyle ödenecek vergiler kurumlar vergisi beyannamesinin verildiği ayda hesaplandığından asgari vergi nedeniyle ödenecek ek verginin, kurumlar vergisi beyanname verme süresi içinde hesap edilip beyan edilmesinde mükellefler herhangi bir zorlukla karşılaşmayacaklardır.

Asgari kurumlar vergisi hesaplanmasında esas % 50 oranını, sıfıra kadar indirme veya % 100'e kadar artırma da (mükelleflerin iş ve faaliyet konuları sektörler ve herbir tevkifata tabi kazanç ve irat türleri ile kazancın elde edildiği ülkeler itibariyle farklı oranlar tesbiti konusunda) Bakanlar Kurulu ayrıca madde, uygulamasına ilişkin usul ve esasları tayin ve tespit konusunda Maliye ve Gümrük Bakanlığı yetkili kılınmıştır.

#### **5. Kurumlar Vergisi Kanununa Geçici 20. Madde Eklenmiştir:**

Eklenen madde ile hayat sigorta şirketleri ve emekli sandıklarının hisse senedi ile kurumlar vergisi kanununun 8. maddesinin 12 numaralı bendinin (a) alt bendinde yer alan yatırım fonlarına ait katılma belgelerinin alım satımından elde ettikleri gelirler 5 yıl süreyle kurumlar vergisinden istisna edilmiştir.

Bu suretle, hayat sigorta şirketleri ve emekli sandıkları, üyelerinden topladıkları paralarla hisse senedi ve katılım belgeleri alıp satacaklar ve kaynaklarını sermaye piyasasının gelişmesinde kullanmış olacaklardır.

#### **D - GELİR VE KURUMLAR VERGİLERİ ÜZERİNDEN ALINAN FONLARIN BİRLEŞTİRİLMESİNE DAİR HÜKÜMLER:**

Getirilen düzenlemede aşağıdaki gerçek kişi ve kurumlar, gelir veya kurumlar vergilerinin % 10'u oranında ayrıca fon payı öderler.

Buna göre;

a) Kazanç ve iratlarını yıllık beyanname ile beyan eden gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri,

b) Gelir Vergisi Kanunu'nun 101 inci maddesi gereğince kazanç ve iratlarını münferit beyanname ile beyan eden dar mükellef gerçek kişiler,

---

c) Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 22 nci maddesi gereğince vergiye tabi kazançlarını özel beyanname ile beyan eden dar mükellefiyete tabi yabancı kurumlar,

d) Gelir Vergisi Kanunu'nun 94 üncü maddesinde sayılan ödemelerden vergi tevkifatı yapmak zorunda olan sorumlular ile kurumlar vergisi Kanunu'nun 24 üncü maddesi gereğince vergi tevkifatı yapmak zorunda olan sorumlular, fon hesaplamak durumundadırlar. Ancak ücret gelirleri için fon hesaplanmayacaktır.

Maddenin d fıkrasına göre hesaplanan fon muhtasar beyanname ile beyan edilip ödenecektir. Keza yıllık, münferit ve özel beyanname ile beyan edilen fonların ödemesi de bu beyannameler ile beyan edilen vergi taksitleri içinde ödenecektir. Ancak beyannameye dahil kazanç ve iratlar üzerinden daha önce tevkif suretiyle alınan fon payı, beyanname üzerinden hesaplanan fon payından mahsup edilecektir.

Götürü usulde vergilendirilen mükellefler adlarına hesaplanan verginin % 10'u nisbetinde fon ödeyeceklerdir.

Uygulama 1.1.1993 tarihinden sonra geçerli olacaktır. Bu nedenle bu tarihten önce eski fonlar hesaplanacak, 1.1.1993 tarihinden sonra tek bir % 10 nisbetinde fon hesaplanma yoluna gidilecektir.

Mükellef ve sorumlularca ödenen fon payı gelir ve kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider yazılamayıp, gelir ve kurumlar vergilerine mahsup edilemeyecektir.

Kanunla Bakanlar Kurulu, fon payı hasılatından kanunla kurulan fonlara pay vermeye yetkili kılınmıştır.